

O PUBLIKAČNÍ ČINNOSTI

Zpráva Ediční a publikační komise SVU

Nově ustavená Ediční a publikační komise (EPK), sestávající ze tří členů, prof. Ladislava Matějky, Dr. Jaroslava Němce a Dr. Jaroslava G. Polacha (předsedy), ujala se své práce v přesvědčení, že zveřejňování prací členů SVU, ať už v oboru umění, kultury či vědy, přispívá nejúčinněji k provádění cílů, pro něž byla SVU založena. Zatímco Proměny vykonávají tento úkol na poli krásné literatury a v jiných oborech v jazyku českém či slovenském, EPK se rozhodla soustředit svou pozornost na publikace v angličtině či v jiných světových jazycích. V plné dohodě s předsedou SVU, Dr. M. Rechcíglem i předsednictvem SVU, EPK připravila proto program své činnosti, o němž i o jeho provádění chce pravidelně informovat členstvo SVU. EPK je si plně vědoma, že uskutečnění jejího programu odvisí ve značné míře od aktivní spoluúčasti veškerého členstva SVU, a proto také vítá jakékoliv náměty, připomínky, jakož i kritiku své práce členy SVU.

SJEZDOVÉ PŘEDNÁŠKY A JINÉ MATERIÁLY: Ve své první společné schůzi s předsedou SVU EPK se především rozhodla urychleně připravit ke zveřejnění vybrané práce, jež členové SVU připravili v rámci různých podniků SVU. Mnoho z tohoto cenného, ať vědeckého či uměleckého a kulturně závážného materiálu zůstalo až dosud nezveřejněno.

Jako první krok k nápravě EPK se rozhodla katalogisovat všechny práce a materiály, jež má anebo o nichž ví, že byly připraveny pro zmíněné podniky SVU, i když případně příslušné rukopisy nejsou momentálně v archivu SVU. Za účelem okamžité katalogisace EPK jmenovala v souhlase s dr. Rechcíglem paní Evu Polachovou, dřívější knihovnicí Kongresní knihovny, výkonným editorem (Executive Editor) EPK. (Pro pořádek uvádíme, že jak členové EPK, tak Eva Polachová, vykonávají veškeré práce pro SVU naprosto bezplatně).

V dohodě s dr. Rechcíglem bylo také dohodnuto, že seznamy přednášek a materiálu, které budou v rámci tohoto programu připravovány, budou otištěny ve zvláštní příloze Zpráv SVU nejen pro informaci členů SVU, ale také jako pracovní pomůcka k dalšímu studiu. Zprávy také přinesou další podrobnosti o přístupu k těmto materiálům.

Vedle tohoto programu, který je nyní v plném proudu, EPK se zabývala ještě dalšími publikačními projekty:

ANGLICKÉ VYDÁNÍ ZPRÁV. Profesor Matějka se ujal úkolu prozkoumat podmínky, za jakých by bylo možno vydati aspoň jednou ročně Zprávy SVU v angličtině. EPK se domnívá, že by takové číslo podstatně pomohlo seznámit širší veřejnost a zejména studenty na amerických a jiných univerzitách s činností členů SVU.

PRAGUE LINGUISTIC CIRCLE (1926-1976). Průkopnickým pracím tohoto jazykozpytného kroužku, k němuž náleželi také členové SVU, jako profesor Wellek, Jacobson, atd., dostalo se dávno světového uznání v odborných kruzích. Z podnětu prof. Matějky EPK proto navrhla a předsednictvo SVU schválilo společnou účast s University of Michigan (Ann Arbor) při vydání sborníku k 50. výročí založení linguistického kroužku, jenž se stal základem známé pražské školy ve srovnávacích jazykových vědách. Sborník, jehož přípravou byl pověřen prof. Matějka, by přinesl příspěvky nejvýznačnějších světových odborníků v tomto oboru.

CZECHOSLOVAK MILITARY JUSTICE ABROAD DURING THE SECOND WORLD WAR. Tato publikace, jejíž přípravu si vzal na starost Dr. Nemec, je v tisku. Jejím předmětem je analýza čs. vojenského právního řádu, jak byl prováděn a aplikován příslušníky čs. zahraničních sil zejména v Anglii a Sovětském Svazu. V tomto směru je publikace zajímavým příspěvkem k otázkám, zabývajícím se aplikací veřejného práva na území jiného suverenního státu. Publikace je již nyní zcela finančně zajištěna z prostředků mimo SVU.

CZECHS AND SLOVAKS IN NORTH AMERICA: A BIBLIOGRAPHY by Ester Jeřábek. Toto je svého druhu jedinečná práce, připravená

Řídí redakční rada. Adresa: 2067 Park Road, N.W., Washington, D.C., 20010

Zprávy SVU (CSASA News) - Date of issue: 9-10-1975. Issued monthly except during July and August - Volume 17. No. 9-10. Publisher: Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America, Inc. - Known office of publication: 2067 Park Road, N.W., Washington, D.C., 20010 Tel.: (202)387-8580 - Annual subscription price: non-members CSASA \$3.00; members CSASA: \$1.50 paid as part of dues - 2nd class postage paid at Washington

pí. Ester Jeřábkovou, která ji poslala SVU. Její rukopis obsahuje více než 7,000 bibliographických záznamů o Češích a Slovácích v USA a Kanadě a o jejich publikacích. Svou tematikou práce pí Jeřábkové zapadá dobře do rámce oslav dvoustého výročí USA. Dr. Němec, který byl pověřen EPK edicí této bibliographie, jedná o jejím finančním zajištění a ko-sponsorství s Československou národní radou americkou. EPK učiní vše, aby tato publikace vyšla v příštím roce.

IDEA OF THE CZECHOSLOVAK STATE, 1938-1948, 1968. Základem této publikace jsou přednášky z t. zv. Washingtonského cyklu, který byl vlastně prvotní programovou základnou SVU. Předsednictvo SVU schválilo zveřejnění tohoto cyklu, v němž se podařilo washingtonské skupině SVU shromáždit mnohý originální materiál, závažný pro objektivní výklad čs. historie o uvedené době. Dr. Polach převzal na sebe úkol připravit materiály ke zveřejnění. Otázka finančního zajištění této publikace zůstává stále ještě otevřená zejména také proto, že většina materiálu je v češtině a slovenštině a musí být nejprve přeložena a upravena pro tisk. EPK uvítá každou spolu práci na této publikaci.

TGM SYMPOSIUM. Profesor Matějka se zúčastnil konference, uspořádané u příležitosti výročí 125. narozenin TGM Ukrajinským institutem na Harvardu. Mezi přednášejícími byli také členové SVU, jako prof. Kohák, Milič Čapek a jiní, mezi nimi prof. Deutsch, J. Voskovec, atd. Na návrh prof. Matějky EPK uvažuje o vydání těchto přednášek ve spolupráci s Ukrajinským institutem a také ve spojitosti s přednáškami o TGM, které jsou plánovány los-angeleskou skupinou SVU ve spolupráci s Russian Center and East European Studies, University of California L.A., u příležitosti výroční valné hromady SVU v Los Angeles.

Při té příležitosti EPK také doporučila zařadit na program symposia v Los Angeles přednášku paní Dragy B. Shillinglaw (roz. Bartíkové), členky SVU, která poslala EPK svůj rukopis „The Lectures of Professor T.G. Masaryk at the University of Chicago, Summer 1902.“ Tato práce, již paní Shillinglaw založila na průzkumu původních pramenů z uvedené doby, je zajímavým příspěvkem k působení TGM ve Spojených Státech, jež až dosud uniklo pozornosti těch, kdo se zabývají „Masarykologií“.

SYMPOSIUM: PROFESSOR KAREL ENGLIŠ ECONOMIC SYSTEM. EPK se rozhodla vydat tuto publikaci, schválenou již předcházejícími předsedy SVU. Vedle anotované bibliografie (připravené E. Polachovou), jež má sloužit anglickému čtenářstvu jako průvodce k rozsáhlé Englišově publikační činnosti, účelem tohoto sborníku bude seznámit zejména anglosaské národohospodáře s Englišovou

v mnohém směru originální methodou hospodářské analýzy. EPK hodlá pozvat Dr. J. Mládka, aby se ujal ediční práce při této publikaci. V SVU také existuje již po několik let zvláštní fond pro zajištění vydání Englišova symposia.

SYMPOSIUM: CZECH MUSIC. EPK má podstatný musikologický materiál, jehož význam pro propagaci české hudby je nesporný. Značná část materiálu je ve formě přednášek, dodaných ke Sjezdům SVU, ale částečně také ve formě přetisků z jiných publikací. EPK plně souhlasí s iniciativními podněty Dr. Zdenky Fischmannové, aby se totiž tyto práce co nejdříve uveřejnily. EPK se proto nyní zabývá nejen otázkami autorských práv ke zmíněným přetiskům, ale také poněkud obtížnějším problémem, a to finančním zajištěním celé publikace.

V tomto smyslu i pokud se týká ostatních stránek činnosti a programu, Ediční a publikační komise SVU uvítá jakékoliv konstruktivní náměty a spolupráci členů SVU.

JGP

MÍSTNÍ A OBLASTNÍ SKUPINY

Místní skupina SVU - Sydney v Austrálii patří jistě mezi nejživější skupiny SVU vůbec. V červnu její členové vyslechli přednášku dp. O Vladimíra Ondráška na námět: Bůh a náboženství v měnícím se světě. V červenci byl zásluhou členky místní skupiny Milušky Šimkové uspořádán pěvecký koncert sólistů Sydneyské opery, jehož výtěžek byl věnován místní jednotě Sokol na stavbu Národního domu. K 7. výročí sovětské invaze do Československa připravil a v srpnu místní skupině předvedl J. Kovářiček program „Staccato připomínek“. Pod záštitou skupiny opakovali v říjnu L. Knörlesová a T. Chvojka svůj umělecký program „Setkání s básníkem - K.H. Máchá“ pro krajany v Canbeře. Na listopad počítá skupina v Sydney s přednáškou Dr. B. Jarošové-Stejkalové o účincích slunečního záření na lidský organismus.

Místní skupina SVU - Cleveland vyslechla v červnu přednášku prof. George Yaremkovyce o osudu Ukrajinců po bolševické revoluci, a to ve vztahu k Československu. Maršál Grečko a jeho vlivy na současnou světovou situaci byl námět přednášky ing. Stanislava Maršíka, již přednesl v září v místní skupině pod společenskou záštitou s Krajanským výborem v Clevelandu.

VÝZVA HUDEBNÍ SEKCE

Sekce členů SVU z roku 1972 obsahuje také jména mnoha hudebníků. Někteří členové-hudebníci o sobě tedy vědí, někteří se znají i osobně a několik se jich vždy sejde na sjezdech SVU, takže v tomto smyslu jakoby hudební sekce SVU - ve velmi volné formě - již exis-

tovala. Zdá se však, že je už na čase, aby se členové-hudebníci lépe zorganizovali v zájmovou skupinu, integrovanou podobně jako jsou na příklad sekce žurnalistická, nově utvořená sekce historická a j. V tomto smyslu souhlasí také předsednictvo SVU a hudební referentka Společnosti, Dr. Zdenka E. Fischmannová.

Vyzýváme proto, aby se hudební referentce přihlásili z řad členstva hudební vědci a hudebníci, a aby jí sdělili - kromě jména, přesné adresy, informací o vlastní hudební činnosti a zájmech - také své názory o cílech, jaké by zájmová hudební sekce SVU měla mít. Uvítali bychom též jména osob či organizací a institucí jakékoliv národnosti, jež mají zájem o českou a slovenskou hudební kulturu a chtěly by se stát členy nebo přáteli hudební sekce SVU. Shromáždí-li se dostatečný počet zájemců, dalším krokem bude příprava formálního dotazníku.

Hudebníci sekce by v budoucnosti sdružovala nejen členy SVU, kteří jsou hudebně nebo muzikologicky činní, ale mohla by se též stát spolehlivým zdrojem informací o čs. hudbě, případně i poradním orgánem pro studenty, kteří pracují na disertacích o české nebo slovenské hudbě. Zájemci, pište na adresu: Dr. Zdenka E. Fischmann, Box 134, Corona, California 91720 U.S.A.

ČLENOVÉ SVU

Dr. Marija Petrovská, profesorka italského a francouzského jazyka, literatury a divadla na University of Tennessee, publikovala v letech 1967-74 čtyři své rozsáhlejší práce v oboru italsko-české a francouzsko-české srovnávací literatury. V Paříži uveřejnila tamní revue pro srovnávací literatury její studii „Manon Lescaut: Prevost et Nezval“, revue pro divadelní historii její článek o Nezvalově „Novém Figaru“, a anglická odborná publikace Romance Notes přinesla v č. 3 svazku 16. její článek „The Discovery of Charles Baudelaire in Bohemia“. V lednu 1976 zahájí Dr. Petrovská dvouletý kurs českého jazyka a kultury jako hostující profesor na katedře slovanských jazyků U. of T.

Dr. Frank Meissner, pokladník SVU, působí jako úřadující tajemník zemědělského výboru Mezi-americké banky pro rozvoj. V minulém roce se zúčastnil mezinárodní konference o tržních systémech v rozvojových zemích, jež se konala v Tel Avivu. Nyní připravuje materiály konference pro vydání v roce 1976. Kromě pravidelné činnosti v zemědělské pracovní skupině Společnosti pro mezinárodní rozvoj SID, dr. Meissner také přednáší jako host o zemědělském průmyslu a trzích v Ústavu ekonomického rozvoje při světové bance a v příslušném Mezinárodním ústavu amerického ministerstva zemědělství ve Washingtonu.

Dr. Miloslav (Albert) Gessman, vedoucí katedry antických studií na místní universitě v Tampě na Floridě, je autorem několika lingvistických prací o starověku. Roku 1973 vydal The Spectrum of Language, letos pak studii o vývoji písemnictví na Západě, nazvanou The Gift

From Thoth, a upravené již třetí vydání své starší práce The Tongues of the Bible. Dr. Gesman byl rovněž spoluautorem článku o „věčné Atlantidě“ v odborném časopise Sea Frontiers, a autorem seriálu o gramatických třídách sloves v časopise The USF Language Quarterly, jehož je také hlavním redaktorem.

Dr. Jiří Breber, činný vědecky na experimentálních pracích výzkumného ústavu Heat Transfer Research, Inc. v kalifornském městě Alhambra, předvedl v San Francisku na 15. národní konferenci o výměně tepla svůj barevný vědecký film Flow Regimes in Condensation. Při natáčení tohoto technicky náročného filmu o málo probádané oblasti chemického inženýrství použil Dr. Breber složité chemické aparatury a vysokofrekvenční kamery. Film vzbudil na konferenci značnou pozornost i ocenění amerických a zahraničních odborníků.

Irena Frintová zahájila 5. oktobra 1975 výstavu svojich obrazov v galérii fakulty výtvarného umenia na New-yorskej štátnej universite. Vystavovala 30 pastelov, ktoré boli obšírne hodnotené miestnymi časopismi. Kritička Catherine H. Campellová v časopise Knickerbocker News z 8. oktobra píše /v článku 'Obrazy Altmanovej-Frintovej v SUNY získali pochvalu'/ že jej pastelý sú dielami absolutnej krásy. Obrazy nazýva 'lyrickými pastelmi'. Nech píšem o jej maľbách pochvalne akokoľvek často, nikdy nemôžem plne vystihnúť ich hodnotu, píše Campellová. Podobne uznanlivo píše Peg /Margaret/ Churchillová v Schenectady Gazette 9. oktobra 1975 o neuveriteľnej bohatosti bariev umelkyne, ktorej estetické vzrušenie, dôvera, hĺbka koncepcie a zrejmä technická kontrola umožňujú jej vyhotoviť diela, náležiacie medzi najlepšie maľby, aké som v pasteloch kedy videla. Schenectady Gazette venuje celé dva ďalšie stĺpce umelkyni a obrazom výstavy a zmieňuje sa o ďalších výstavách /one woman exhibition/, ako aj o jej účasti v skupinách s inými uměleckými maliarmi.

Ing. Stanley J. Marsik, nukleární fyzik NASA clevelandského Lewisova výzkumného střediska, autor tří technických patentů, nositel dvou odborných cen a letošního vyznamenání Federálního úřadu v Clevelandu, připojil letos k svým dosavadním šesti odborným studiím sedmou, již přednesl na příslušné konferenci ve Phoenixu v Arizoně; zabývá se v ní důsledky iradiace elektronu ve vakuu. Kromě své odborné činnosti ing. Marsik přednáší o české a slovenské kultuře a civilizaci také na vysokoškolské koleji Cuyahoga v Clevelandu a tyto přednášky letos tematicky rozšíří ještě o konverzační češtinu. Je také spoluautorem a vydavatelem pravidelných ročních publikací Czechs and Slovaks Under the Spotlight of Humanity, vydávaných u příležitosti clevelandských reprezentačních plesů Čechů a Slováků.

Dr. Jan Kmenta, profesor ekonomie na Michiganské státní universitě, působí již tři roky ve funkci redaktora odborného časopisu Amerického statistického sdružení, poradce Kanadské ekonomické rady a jako host přednáší statistiku ve výboru předsedů statistických sdružení. Dr. Kmenta vydal také v new-yorském nakladatelství MacMillan obsáhlý spis *Elements of Econometrics*. Na týž námět uveřejnil spolu s jinými odborníky články v amerických časopisech pro ekonomii a statistiku.

Prof. A.J. Liehm z Richmond College v new-yorském Staten Island vydal letos v Paříži třisetstránkovou studii *LePassé présent, čili Minulost v přítomnosti (Východní socialismus a současný svět)*. V New Yorku mu vyšla 250 stránková kniha *The Miloš Forman Stories*, a v roce 1976 mu tiskem Kalifornské university vyjde sedmisetstránkové dílo o východoevropském filmu po roce 1945, jehož spoluautorkou je Dr. Drahomíra Liehmová. V minulém roce prof. Liehm spoluzaložil čtvrtletník pro literaturu východoevropských zemí *Cahiers de l'Est*, a je jedním z jeho redaktorů. V New Yorku tehdy rovněž vyšla jeho obsáhlá monografie o československých filmech *Closely Watched Films - The Czechoslovak Experience*.

Otto Ulč, řádný profesor politických věd na New Yorkské státní universitě, známý čs. čtenářům především knížkou *Malá doznání okresního soudece* (čes. u 68 Publishers - Toronto, angl. v Ohio Univ. Press), publikoval v Praegerově nakladatelství spis *Political Socialization in Eastern Europe* (2. kapitola o Československu) a v rámci semináře o sociologických změnách v Indii studii o indickém modernizačním procesu, již vydala University of Patna pod záštitou Rady pro mezinárodní výchovu.

MUDr. Karel Plaňanský, mimořádný profesor psychiatrie na lékařské škole University of Rochester, napsal s R. Johnstonem pojednání o klinických okolnostech a motivech při sebevražedných pokusech schizofreniků pro publikaci skandinávských psychiatrů, a na 5. mezinárodním sjezdu sociální psychiatrie v Athénách přednesl referát o motivech pacientů, kteří chtějí opustit mentální ústav přes opačnou radu lékařů.

Adolf F. J. Karlovský napsal studii o čtyřech historických vlastních tzv. *Faustova domu* v Praze, kteří také prosluli jako alchymisté. Studie která je ojedinělým přínosem světové faustologii, vyšla pod názvem „*Doctor Faust's Genuine Armorial Bearings*“ v 3. čísle VI. svazku mezinárodní heraldické revue *The Armorial* ve skotském městě Edinburghu. V témže čísle vyšel také kratší příspěvek Dr. Karla Schwarzenberga „*The Double Queued Lion*“.

Jan Arnet, známý jako jazzový basista a muzikolog Americké informační služby, byl v New Yorku jmenován do funkce pokladníka a ná-

městka finančního ředitele tamní Union College. Arnet měl předtím obdobné funkce na Městské universitě New York a působí rovněž ve vedoucí funkci v Americké radě proti alkoholismu. Jan Arnet je absolventem Vysoké školy obchodní v rámci Kolumbijské university, a přednášel podnikové řízení na Fordhamově universitě.

ZÁZNAMY

V Clevelandu vzpomnělo Hnutí národnostních skupin Ohia desetiletí své činnosti. Hnutí založil clevelandský starosta českého původu Ralph Perk, který je také jeho čestným předsedou. Při slavnosti dostalo osm jednotlivců a tři skupiny čestná uznání za mimořádné služby národnostním skupinám nebo za zásluhy o dobrou pověst občanů etnického původu. Vyznamenána byla také redaktorka etnické hlídky listu Cleveland Press - Eleanor Přečková-Patlejchová- za vynikající žurnalistickou činnost; porota přítom zdůraznila, že u této redaktorky českého původu naleznou vždy pochopení všechny národnostní skupiny.

*

Říjnového sympozia o Josefu Haydnovi se ve Washingtonu zúčastnili i pražští muzikologové mladší badatelské generace dr. Poštoľka a dr. Pilková, která kromě toho přednášela i na výročním zasedání Americké muzikologické společnosti.

*

Americké sdružení pro politické vědy se na výročním zasedání v San Francisku zabývalo také situací v Československu. Zvláštní skupina sdružení pro studium komunismu schválila pak jednomyslně rezoluci, kterou postoupil předseda Amerického sdružení československému velvyslanectví ve Washingtonu. Američtí politologové v rezoluci vyjádřili znepokojení nad osudem svých kolegů a tisíců intelektuálů v Československu, kteří nejen nemohou vykonávat svá povolání, ale kterým jsou dokonce odírána základní lidská práva. Rezoluce konstatuje, že takový útlak neprospěje uvolnění, ani kulturní spolupráci a výměně mezi Východem a Západem, a vyzývá čs. úřady, aby utlačovaným intelektuálům vrátila všechna jejich práva.

*

Stát Nebraska přidělil ze svého universitního fondu téměř 8. tis. dolarů knihovně státní university v Lincolnu na „zachování českého kulturního dědictví v Nebrasce“. Vedoucím projektu je Joseph Svoboda, archivář University of Nebraska, který má peněz použít na založení sbírky českých knih nebo knih o Československu, případně i v jiných jazycích, a dokumentárních materiálů o čs. etnické skupině v USA a Kanadě. Zvláštní pozornost bude věnována také Čechům a Slovákům v Nebrasce, jejichž autentické vzpomínky jsou zachovány na magnetofonových páskách.

V New Yorku předvedl soubor Amerického baletního divadla nový balet „The Leaves Are Fading“. Jeho autorem je někdejší mistr baletního dramatu -Anthony Tudor- který na snově nostalgickou hudbu Antonína Dvořáka vytvořil romantický a lyrický seriál duet a skupinových tanců, plných radostí a vášně. Myšlénku Tudorova baletu -krásu lidského těla v pohybu- nejmórazněji předvedly G. Kirklandová a M.Čerkasská.

*

14. mezinárodního sjezdu pracovníků historických věd v San Francisku se zúčastnilo na 1400 historiků z 67 zemí. Pro sjezd byly příznačné diskuse, obdobné helsinské konferenci, kde se národy dohodly o rozšiřování intelektuální svobody a tolerance. Historikové jednali kromě o svobodě projevu, také o svobodě výměny informací a o svobodě přístupu do historických archivů. Mezi sjezdovými materiály koloval také seznam 144 českých a slovenských historiků, zbavených po sovětské invazi povolání, a otevřený dopis jednoho z nich -Dr. Viléma Prečana. Prečan v dopise upozornil na útlak, jakému jsou v Československu vystaveny tisíce intelektuálů, a požádal účastníky sjezdu o podporu a solidaritu. Historikové světového jména poté na zvláštní tiskové konferenci vyhlásili svou solidaritu s pronásledovanými kolegy v ČSSR a v příslušné petici čs. a sovětské vládě vyjádřili naději, že bude oněm 144 utlačovaným historikům opět dovoleno vykonávat své povolání.

X. MEZINÁRODNÍ HUDEBNÍ FESTIVAL V BRNĚ 1975

začal 26. září. Filharmonické kvinteto zahrálo Foerstrův Dechový kvintet a Schulhoffovo Divertissemento. Brněnská Státní filharmonie kterou řídil Jiří Waldhans, hrála Šostakovičovu 9. symfonii, Chlubnovy Chvalozpěvy osvobozené a Dvořákovu 8. symfonii. Festival byl ukončen 5. října Slavnostmi světla od C. Kohoutka, Písní o rodné zemi od Z. Blažka a Janáčkovou Symfioniettou. Hrála rovněž Státní filharmonie, řízená Jiřím Bělohávkem, za spoluúčasti Filharmonického sboru Besedy brněnské se sbormistrem Janem Rezníčkem.

Soubor Státního divadla v Brně dával v Janáčkově divadle Prokofjevovu operu Vojna a mír. Z mimobrněnských útvarů účinkovaly baletní soubory Velkého divadla ve Varšavě a Státní opery v Bělehradě, Drážďanská filharmonie, Symfonický orchestr maďarského rozhlasu a Moskevský komorní orchestr. Symfonický orchestr Čs. rozhlasu z Prahy hrál Čajkovského 6. symfonii a skladbu Z těžkých dob od J. Kvapila. Dirigoval Jar. Krombholc. Slovenský filharmonický zbor uspořádal samostatný koncert, který řídil J. M. Dobrodinský.

Janáčkovo kvarteto hrálo II. smyčcový kvartet Novákův, Studio I Čs. rozhlasu uvedlo Lidice od V. Kučery. Dětský pěvecký sbor Kantiléna pod Ivanem Sedláčkem se soustředil na současné skladatele. V samostatných recitálech účinkoval operní baryton Thomas Thomaschke z Lipska a violoncellista James Kreger z USA, který hrál klasické sonáty v doprovodu A. Holečka. M.V.

VÝSTAVA KUPKOVÝCH PRÁC V GUGGENHEIM MUSEUM

The New York Times z 13. oktobra 1975 uverejnil dlhší článok o výstave prác akademického maliara Františka Kupku v známom muzeu Guggenheim. Výstava, ktorá trvá od 10. oktobra až do 7. decembra, obsahuje takmer 200 malieb, z ktorých mnohé sú veľmi veľkých rozmerov. Výstavný katalog má 327 strán a je prvou väčšou publikáciou v angličtine o tomto českom umelcovi. Autorkami textu tohto obsiahleho katalogu sú Margit Rowell, kuratorka múzea pre zvláštne výstavy a Dr. Meda Mládková, členka SVU a znalkyňa svetového a hlavne československého maliarskeho umenia.

AMERICKÁ PREMIÉRA KRÁSOVY OPERY „BRUNDIBÁR“

Dětská opera Hanse Kráasy „Brundibár“ se dočkala americké premiéry 8. dubna 1975 ve West Hartford, Conn. Pořadatelem byl Hartford Jewish Community Center ve spolupráci s Connecticut Commission on the Arts. Operu nacvičil a řídil Joža Karas. Přes 50 amerických dětí z hartfordského okolí se účastnilo každý týden hudebních i jevištních zkoušek. Netřeba zdůrazňovat, jak pro ně bylo obtížné zpívat v českém originále, ale neúnavnou prací konečný výsledek byl nadměru uspokojující. O tom nejlépe svědčilo třikrát vyprodané hlediště a nadšený potlesk diváků. Opera byla doprovázena členy Hartfordského symfonického orchestru.

Skladatel Hans Krása se narodil v Praze roku 1899. Od útlého mládí projevoval nevšední zájem o hudbu. Od šesti let se učil na klavír a brzy též na housle. O skladbu se začal pokoušet kolem desíti let, a první veřejné provedení jeho smyčcového kvarteta se uskutečnilo ve švýcarském městě St. Moritz v létě roku 1913. Vážnému studiu hudební theorie a skladby se Krása věnoval teprve později, nejprve v Praze a potom v Berlíně a v Paříži. V té době též dostal několik nabídek na místa v zahraničí, ale touha po Praze jej vedla zpět, a to se mu též stalo osudným. Za nacistické okupace byl pro svůj židovský původ internován v Terezíně a na podzim 1944 odjel s transportem do Osvětimi, kde okamžitě po příjezdu zahynul v plynové komoře.

Skladatelské dílo Hanse Kráasy není rozsáhlé, ale zato velmi kvalitní. Před druhou světovou válkou napsal symfonii pro malý orchestr, několik komorních skladeb, písně, kantátu a operu „Zasnoubení ve snu“, za kterou mu byla udělena v roce 1933 Československá státní cena. Dětská opera „Brundibár“ pochází z roku 1939. Po prvé byla provedena v židovském sirotčinci v Praze a potom se dočkala 55 představení v koncentračním táboře v Terezíně, kde dodávala sílu, odvahu i rozptýlení tisícům lidí, odsouzených k smrti. Účinkující se střídali téměř od představení k před-

stavení, protože i malé děti byly soustavně posílány do plynových komor. Krásova tvůrčí činnost neustala ani za nelidských podmínek, a z jeho terezínského pobytu se zachovalo několik skladeb, ku př. dvě smyčcová tria, cyklus písní pro baryton a nová partitura „Brundibára“.

O americké provedení „Brundibára“ má zásluhu Joža Karas z hartfordské university, který se od roku 1970 zabývá studiem hudebních poměrů v Terezíně. V roce 1971 z Karasova popudu vysílala televizní síť CBS po celé severní Americe zvláštní program terezínských skladeb, a minulého roku byla uveřejněna jeho studie „Music in Terezín“ v časopise amerických židovských kantorů.

První představení „Brundibára“ bylo přijato s nadšením. Nyní jen lze doufat, že po úspěšné premiéře se zájem o Krásovu operu rozšíří po celém americkém kontinentě.

L J

IN MEMORIAM

13. června 1975 zemřel ve vysokém věku u své neteře ve Filadelfii básník, spisovatel a překladatel Dr. BEDŘICH HEŘMAN, nadšený člen SVU. Tento český Němec židovského původu obohatil českou literaturu výborným překladem Goethova Fausta, překlady Hejnových básní i vlastní příležitostnou básnickou tvorbou. Dr. Heřman vyslovil na konci života přání, aby jeho literární pozůstalost publikovala Společnost pro vědy a umění.

Počátkem července zemřel ve věku 49 let LADISLAV MARESH, dlouholetý redaktor českého týdeníku Našinec, vydávaném v městě Granger v Texasu. Mareš se narodil v Americe a jako dobrovolník americké armády se za války zúčastnil historických bitev na západní frontě v Evropě, za což byl také několikrát vyznamenán.

Dňa 29. júla 1975 minúlo 5 rokov od smrti významného člena SVU, prof. dr. OTAKARA MACHOTKU. Jeho odchod zanechal v radách SVU nevyplnenú medzeru a medzi jeho priateľmi nenahraditeľnú stratu.

Výzva

Náhlým úmrtím MUDr. Jindřicha Lauricha v illinoiském městečku Lake Villa, vzdáleném necelých 50 mil od chicágského čs. střediska, se nabízí možnost výhodného umístění pro jiného českého nebo slovenského lékaře, který by po MUDr. Laurichovi převzal nejen klientelu, ale i zařízenou samostatnou budovu za rozumných podmínek s případnou možností až 20 letého splácení. Mimo amerických klientů, velký počet čs. krajanů v této oblasti zaručuje ideální podmínky pro mladšího a seriózního lékaře. O bližší informaci pište na adresu: Mrs. Bláža Laurichová, 1713 E. Grand Av., Lindenhurst-Lake Villa, Ill. 60046 U.S.A.

PŘEMYSL PITTER - 80 LET

Předseda oblastní skupiny SVU ve Švýcarsku - Přemysl Pitter - se dožil 21. června t.r. 80 let. Švýcarské noviny v této souvislosti uveřejnily obšírné články o záslužné Pittrově činnosti na poli humanitním. Na př. časopis Die Tat uvedl, že v den Pittrových 80. mu Curyšská universita udělila čestný doktorát teologických věd, a že Pitter se celým svým ušlechtilým srdcem po padesát let života věnoval usmíření mezi lidmi. „Kdo zná jeho práci blíže, zařadí ho jistě mezi nejvýznamnější a nejopravdovější humanisty tohoto století - píše Die Tat - jako byli Albert Schweitzer, Peter Pire, Fritjof Nansen, Alžběta Rottenová, Fritz Wartenweiler, Peter Ceresole, Romain Rolland a jiní, t.j. osoby, které bojovaly proti válce, nenávisti, lži a násilí nejen slovy, ale i skutky“.

Známý švýcarský list Neue Zürcher Zeitung zhodnotil v příznačně nazvaném článku (Ein Retter der Kinder) Pittrovu péči o děti zvláště v ČSR (opuštěné a zanedbané děti, pronásledované židovské a německé děti za války a po válce), ale i jeho sociální činnost v uprchlickém táboře Válka u Norimberka a v italských uprchlických táborech. List rovněž připomněl, že Pitter založil Husův sbor a Masarykův fond ve Švýcarsku, a že rozvíjí ekumenické sdružení Čechů a Slováků.

ZC

VYZNAMENÁNÍ PROF. F. KRÁLE

Dr. Františka Krále, který oslavil ve svěžesti po boku své manželky Zuzanky 18. srpna 1975 v Limě, Pa., osmdesáté třetí výročí svých narozenin, vyznamenala krátce předtím American College of Veterinary Internal Medicine v Guelphu hodností čestného členství za jeho velký přínos v oboru dermatologie. Průvodní příspěvok zdůrazňuje, že je prvním vědcem poctěným tímto vyznamenáním.

Brzo po vystudování ve Vídni, stál dr. Král r. 1919 u kolébky nově zřízené Vysoké školy zvěrolékařské v Brně. Stal se jejím rektorem r. 1932. V Československu i v zahraničí vyšlo mnoho jeho vědeckých publikací. Záslužnou byla také jeho účast na úspěšném potírání dobytčího moru v Polsku a na Slovensku.

Po 15 let vyučoval na Pennsylvania University ve Philadelphii. K staršímu čestnému doktorátu v Sofii, přibývaly další, např. v Mnichově r. 1962 a ve Vídni r. 1964.

V Americe vydal několik vědeckých knih. Jeho „Veterinary Dermatology“ byla současně první anglickou učebnicí v tomto oboru a měla tři vydání. Také jeho další kniha-učebnice „Veterinary and Comparative Dermatology“ a publikace „Colics of the Horse“, i přetisky byly rychle rozebrány.

Dr. Král byl znám mezinárodně i společensky: Brňané ho znali také jako sportovního letce a jako předsedu Moravsko-slezského aeroklubu. Zastupoval Československo ve Fédération Aéronautique

Internationale v Paříži. Bulharský král Boris ho dekoroval Důstojnickým řádem, jugoslávský král Alexander řádem sv. Sávy a polský prezident Moscziński řádem Polonia Restituta.

Dr. Král je milovníkem klasické hudby, zvláště tvorby operní, je obdivovatelem a přítelem Talichovým a brněnských i mimobrněnských hudebních skladatelů a pěvců. Zájem o literaturu probudil u dr. Krále již na střední škole v Písku jeho profesor, básník Adolf Heyduk. Králův otec byl přítelem Jana Čimbury, zvěčněného Baarem. Lidský i literární náměty byl Františku Královi velice blízký spisovatel Václav Prokúpek. Dopisoval si s ním až do Prokúpkova úmrtí v květnu 1974.

M.V.

OSLAVA 57. VÝROČÍ ČSR VE WASHINGTONĚ

Společný výbor československých organizací ve Washingtoně uspořádal 28. října vzpomínkovou slavnost u příležitosti 57. výročí Československé Republiky, při níž bylo rovněž vzpomenu to prohlášení presidenta Wilsona o právu na sebeurčení národů.

Za účasti tisku a oficielních osobností promluvili v přeplněném sále senátor Roman L. Hruska a poslanci Koch, Morgan, Derwinski a Gaydos. Ve svých projevech řečníci vyzvedli historický význam výročí a senátor Hruška a poslanec Gaydos zdůraznili svůj český resp. slovenský původ. Dr. Ján Papánek, člen předsednictva RSC, poděkoval hostům jménem československých organizací.

DR. F. SCHWARZENBERG K 28. ŘÍJNU

U příležitosti vzpomínkové oslavy 57. výročí 28. října v Chicagu pronesl obsáhlejší významný projev člen a býv. předseda SVU - Dr. František Schwarzenberg, jenž zdůraznil ideový odkaz nejnovější čs. historie těmito slovy:

„Totožnost myšlenkového obsahu odkazu jak osmadvacátého října, tak Slovenského i Pražského povstání je dána právě tím, že se v podstatě jednalo o totéž. Šlo tu o uplatnění těchže nároků, o kterých věříme, že jsou mravně opodstatněnými, nezczitelnými všelidskými právy. Jsou to: svoboda jednotlivce, sebeurčení národů a za dnešního politického uspořádání světa také neodvislost státu.

V našem případě se tedy jednalo nejprve, v roce 1918, o zřízení neodvislého, svrchovaného státu, ve kterém v dle své svobodně projevéné vůle mohli Češi, Slováci a Podkarpatští Rusíni, spolu s příslušníky jiných národnostních menšin, svobodně a rovnoprávně žít. V letech 1944 a 1945, na Slovensku a v Praze, jsme bojovali za obnovení tohoto státu, ve kterém se nám kdysi žilo dobře, za obnovení státu, který se stal vzorem svobody, ústavnosti a demokracie, za obnovení státu, který též významně přispěl ku snahám o mírové soužití všech ve světě. Jistě tedy není nemístným, když sdružujeme vzpomínky na tyto nezapomenutelné události. Vzpomínáme odkazu, kterému věrni zůstaneme.“

ÚSPĚCH MALÍŘE J. GÉBRA

Jaroslav Gébr, člen SVU z Tarzany v Kalifornii, byl požádán, aby namaloval dva obrazy (olejomalby) pro knihu „Vanguard of Freedom-United States Army 1775“. Knihu vydává Sdružení americké armády v Los Angeles k oslavě dvoustého výročí americké armády. Jeden obraz „Vanguard of Freedom“ zvěčňuje generály Douglase Mac Arthura, Dwighta D. Eisenhowera, Johna G. Pershinga, Theodora Roosevelta, Ulysses S. Granta a George Washingtona. Druhý obraz představuje scénu z třetího dne bitvy u Gettysburgu. Jeden originál obrazu je umístěn v Pentagonu, druhý v Bílém Domě.

President G. Ford pozval v červenci Mistra Gébra a jeho choť Adélu, koncertní pěvkyni, k návštěvě Bílého Domu a v přátelském rozhovoru se pochvalně vyjádřil o umělecké hodnotě obou obrazů a zajímal se o Gébrovu uměleckou činnost. Jaroslav Gébr studoval na Akademických výtvarných umění v Praze, v Mnichově a v Římě. Za svého pobytu v Kolumbii v Jižní Americe namaloval kostelní fresky. V Kalifornii pracuje pro hollywoodské filmové studio a svou uměleckou invenci uplatnil v mnoha známých filmech, jako na př. The Sting, Night Gallery, The Shoes of the Fisherman a j. jž

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION

Title of publication: Zpravy SVU

Date of filing: October 20, 1975.

Frequency of issue: monthly, except July and August.

Location of known office of publication: Room 1121, 381 Park Avenue South, New York, N.Y. 10016.

Location of the headquarters or general business offices of the publishers: same.

Names and addresses of publisher, editor, and managing editor:

Publisher: Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America, Inc. Room 1121, 381 Park Avenue South, New York, N.Y. 10016.

Editor (Name and address) Dr. Andrew Elias, 10404 Kenmore Drive, Fairfax, Va. 22030.

Managing editor (Name and address) same.

Owner (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given.)

Czechoslovak Society of Arts & Sciences in America, Inc. Room 1121, 381 Park Avenue South, New York, N.Y. 10016. A literary scientific and educational society incorporated under the Not-for-Profit Corporation Law of the State of New York. It has no stockholders.

Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities. None

For optional completion by publishers mailing at the regular rates (Section 132.121, Postal Service Manual) by U.S.C. 3626. provides in pertinent part: No person who would have been entitled to mail matter under former section 4359 of this title shall mail such matter at the rates provided under this subsection unless he files annually with the Postal Service a written request for permission to mail matter at such rates.

In accordance with the provisions of this statute, I hereby request permission to mail the publication named in item 1 at the reduced postage rates presently authorized by 39 U. S.C. 3626.

(Signature of editor, publisher, business manager, or owner)

John G. Lexa, Sec'y General

For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates. The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes have not changed during preceding 12 months.

Extent and Nature of Circulation:

Total No. Copies printed (Net Press Run)	1500	1500
--	------	------

Paid Circulation:

Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales	15	15
Mail subscribers	1273	1273
C. Total paid circulation	1288	1288
D. Free distribution (including samples)		
by mail, carrier or other means	33	33
E. Total distribution (sum of C and D)	1321	1321
F. Office use, left-over, unaccounted spoiled after printing	179	179
G. Total (Sum of E and F - should equal net press run shown in A)	1500	1500

I certify that the statements made by me above are correct and complete. (Signature of editor, publisher, business manager, or owner)

Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America, Inc.
by John G. Lexa, Secretary General

ADRESY SVU;

předseda: Dr. M. Rechčígl,
1703 Mark Lane, Rockville,
Md. 20852

gen. tajemník: Dr. John G.
Lexa, 47-16 Austel Place,
Long Island City, N.Y.
11101

pokladník: Dr. F. Meissner,
8323 Still Spring Court,
Bethesda, Md. 20034

přednášky 8. sjezdu: Dr.
Alexej Bořkovec, 12013
Kent Mill Rd., Silver Spring,
Md. 20902

organizace 8. sjezdu: arch.
Emil Royco, 6612 Tulip Hill
Terrace, Washington, D.C.
20016

Zprávy: 2067 Park Road N.W.
Washington, D.C., 20010-

Proměny: 3523 Oxford Ave.
Montreal, P.Q. H4A, 2X9,
Canada

Č. S. A.
(ČESKOSLOVENSKÉ SPOLKY
V AMERICĚ)

*slavící letošního roku 121 let své
činnosti jako nejstarší bratrská a
sesterská podpůrná jednota v
U.S.A., nabízí vám jedno z nej-
lepších a nejspolehlivějších ži-
votních pojištění pro jednotlivce
i celé rodiny.*

Č. S. A.
P.O. Box 249 Berwyn
Illinois 60402
Telephone 795-5800
Area Code 312

SVU News
2067 Park Road, N.W.
Washington, D.C. 20010

Second class postage
paid at Washington, D.C.

Return postage guaranteed

